

tere eller i alt Fald lige saa stærkt udtalte senere Tidsalderen sig.

Der forelægs et tredje Forslag fra Kirkekommissionen af et Mindretal, bestaaende af S. N. Hansen og daværende Landstingsmand N. Rasmussen, Wiisberg-Terp, som jeg vil tillade mig særlig at henlede Opmærksomheden paa, fordi det i Grundtanken er det samme, som vi foreslaa i § 1, nemlig at stille Valget frit — det fakultative borgerlige Egtefæb, som man har kaldt det. Deres Forslag gik ud paa, at Egtefæb kunde for Fremtiden stiftes ved en borgerlig Handling; den kirkelige Vielse rørte de ikke ved, Spørgsmaalet om Præsternes Frihed blev altsaa fremtidig ganske det samme som i Fortiden.

Dette er, hvad der er foregaaet her i Landet tidligere med Hensyn til dette Spørgsmaal her paa Rigsdagen eller i Kirkekommissionerne. Med Hensyn til den Maade, hvorpaa man har løst Spørgsmaalet i Ublandet, skal jeg ophjse, at tvungen borgerlig Vielse nu er indført i følgende Lande: I det tytte Rige i 1874, i Spanien 1888, i Belgien 1830 — det er der, saa vidt jeg ved, ligefrem et Led i Forfatningen. I Frankrig har det været indført siden den store Revolution; endnu før Revolutionen udbrød — jeg tror, det var i 1788 — indførte man det fakultative borgerlige Egtefæb, men Revolutionen forandrede det til det, det er endnu, det tvungne. I Svejts indførtes det i 1875, i Italien i 1879, og vi vide alle, at det har været Genstand for en meget om sig gribende og hidsig Kamp i Ungarn, hvor det fik sin Løsning i Fjor Sommer, saa vidt jeg ved i den Form, at borgerlig Vielse blev indført som almindelig Regel for alle. Holland har, saa vidt jeg har kunnet finde, haft det siden 1837, ogsaa som almindelig bunden Regel for alle. Tvungen kirkelig Vielse for Statskirkens Medlemmer — det er jo dem, jeg her taler om — som vi have det her i Landet, har man kun i Skandinavien — altsaa i Norge, Sverige og Danmark samt endvidere i Østerrig og Portugal og vistnok ogsaa i Rusland; det er de Lande, med hvilke vi staa paa Linie. Derimod har man saa, og det er det, jeg i denne Sammenhæng og med vort Forslag for Øje særlig vil betone, i det britiske Rige, England, Skotland og Island,

netop det, vi foreslaa, frit Valg mellem begge Former, og man har haft det mindst i de sidste halv Hundrede Aar. Der har man fire Maader at indgaa Egtefæb paa. Man skulde jo tro, og det troede jeg ogsaa selv, at der kun gaves to Maader, enten den borgerlige eller den kirkelige; men i det britiske Rige har man fire, og der er Valgfrihed mellem dem. Ja, den ene vil jeg dog sige, gaar ud af Spillet, den er kun til for Kvætere og Jøder; men mellem de tre andre er der Valgfrihed for Statskirkens Medlemmer. Disse tre Maader at indgaa Egtefæb paa ere følgende: Enhver, der hører til den engelske Statskirke, kan naturligvis saa Statskirkens Vielse og dermed lade sig nøje, Staten kræver saa ikke mere. Men han kan ved Siden deraf ogsaa saa rent borgerlig Vielse; han kan henvende sig til en Distriktsæmbedsmand og sammen med sin Brud hos ham anmelde, at de ønske at være Egtefolk, og naar de der have ophjst, at der paa lovbefalet Maade er stiftet Kundgørelse om dette deres Jorehavende, og ingen har nedlagt Forbud derimod, saa de et Bevis fra den paagældende Distriktsæmbedsmand om, at de ere rette Egtefolk; det er altsaa i Virkeligheden samme Form, som Spandet foreslog her 1850. Saa kunne de, efter at de nu ere blevne fuldstændig gyldigt borgerligtiede, naar de forlange det, blive kirkeligtiede bagefter, men det er en frivillig Sag for Præsten — det betoner jeg — der have vi det frivillige: Han „maa“, som der staar, „hvis han finder det passende“, foretage en kirkelig Vielse af disse to i Forvejen borgerligtiede Egtefolk; men selvsølgelig maa han — det staar der udtrykkeligt ogsaa — ingenlunde overse, at de i Forvejen ere lovligt, gyldigtiede. Saa er der endelig en Mellemvej, som er ret karakteristisk: Man kan forlange borgerlig Indgaaelse af Egtefæb i Kirken — ikke i Statskirken — der vil det i alt Fald vandskeligt forekomme; men man kan forlange, at Distriktsforstanderen og hans to Vidner skulle komme til Stede i et hvilket som helst til religiøst Brug indviet Lokale, og der kunne saa de paagældende lade sig vie efter hvilken som helst Formular, de have Øyst til; det eneste, Loven bestemt forlanger, er, at der som Led i denne Vielse skal forekomme følgende: at hver af Parterne paa